

Trükiarvult teine
ajaleht Eestis

EESTI EKSPRESS

Nr 14 (539)
6. aprill 2000

Jätke lapsed narkovabaks!

KALJU KIVI ILLUSTRATSIOON

Elulähedane draama, milles vandeadvokaat **Urmas Arumäe** tuleb lagedale väga ebatraditsioonilise ettepanekuga.

Madis Jürgen

madis@ekspress.ee

ESIMENE PILT

Vandeadvokaat **Urmas Arumäe** istub kabinettis. Hall dogi jookseb ringi. Dogi on alles üksteist kuud vana. Ja Arumäe teeb ettepaneku.

Arumäe: Narkomaania koolis lõpeks siis, kui linnavõimud ja allmaailm lepiks omavahel kokku, et lõpetatakse narkootikumide müümine lastele ja kuni 21aastastele noorukitele.

Autor: Kas see ei ole ehk mõnevõrra naiivne?

Arumäe: Aga koolinarkomaania vastu võitlemiseks tulebki leida ebatraditsioonilisi vahendeid. Muide – eeldusi asja õnnestumiseks on mitmeid.

Autor: Kuulan meeleldi.

Arumäe: Esiteks. Ka allilmategelased on lapsevanemad. Nende suhtumine narkomaaniasse on negatiivne.

Autor: Allilmategelased on vist ühed meeldivad inimesed?

Arumäe: Teiseks. Narkootikumidega tegeleb vaid väike osa allilmast. Allilma enamus teeks vastavalt kokkuleppele narkoärikad ise kahjutuks.

Kolmandaks. Allilm ja linnavõimud on mujal maailmas varemgi koostööd teinud. See on andnud häid tulemusi.

Arumäe vaatab kella, tõuseb püsti. Ta peab minema tennist mängima.

TEINE PILT

Tegevuskoht hämar keldribaar. Jutt käib sellest, kuidas gümnaasiumipoisid kanepi suitsust segi lähevad ja sünnipäevalistel heast peast pükse hakkavad maha kiskuma.

Tüdruk: Olin sõbra sünnipäeval. Ruumi täitis magus lõhn (see tekib kanepi suitsetamisel). Istusin poisid kõrvale, kes suitsusid meisterdas, ja asusin talle appi. Mudisin sigaretist tubaka välja (pannes selle eraldi kotikesse, tubakas on ju kallis

VIIIV2000

kraam). Niisutasin keelega suitsupaberit, whatever. Imesin suitsu uuesti kanepit täis, eemaldasin filtri, asetasin filtri asemele kroonise ja valmis ta oli.

Poiss: Kanepi suitsetamisel jääb riietele külge selline kõrbenud kummi lõhn.

Tüdruk: Istusin veel tükk aega ja

vaatasin, kuidas aine kellelegi mõjus. Kes hakkas paaniliselt naerma, kes hakkas konkreetselt pedetsema. Üks kartis meele tult ja teine arvas, et ta on mingi lind.

Poiss: Kõikides klassides kasutab keegi narkootikume – alates kaheksandast päris paljud. Nad ise arvavad, et nad on

Jätkub A2

jube kõvad mehed. Tegelikult on nad parajad sitakotid, muud midagi!

Tüdruk: Varsti hakati seal sünnipäeval kulli mängima ja üksteise pükse maha kiskuma. Nad käitusid seitsmeaastaste tasemel, tegelikult ka!

Poiss: Enamasti tõmmatakse kanepit hommikuti enne tunde poiste WCs. Aga on julgeid, kes tõmbavad isegi avalikult, koridori lõpus.

Tüdruk: Nad olid sinna sünnale tulnud autoga ja autoga sõitsid nad ka minema. See toimus suht ekstreemselt. Üks tegelane oli kõhuli katuse peal, ülejäänud kaheksa inimest pugesis autosse. Õnnetu auto vingerdas peaaegu vastu väravaposti. Mis edasi sai, seda ma ei tea, aga praegu on nad kõik elus ja terved. Tavaliselt toimub selline *action* igal üritusel ja kahjuks ei tee sellest keegi enam väljagi.

KOLMAS PILT

Vesteldakse kooli aknalaua, vasakul on poiste peldiku uks. Jutt käib sellest, kuidas kooliõpilased on Tallinna koolides narko-kaubitsejate ohvriks langenud.

Arumäe: Narkokaubandus on allilma poolt nii korraldatud, et koolis levitavad narkootikume lapsed ise, ja see toimib väga efektiivselt.

Poiss: Ma olin siis viiendas klassis. Tunnid olid läbi. Hakkasin koju minema, olin veel kooli territooriumil, ja meile tuli vastu kahekümnene jõuk poisse. Seal oli neid viiendast kaheteistkümnendani. Kõik parajalt pilves. Tulid juurde ja sundisid, et osta või tõmba. Mul ei jäänud muud üle kui osta.

Arumäe: Asi käib nii, et esmalt mängitakse uue ohvri eest. Et no mis mees sina siis oled, et sa ei tarvita! Kui see ei mõju, siis pakutakse nõ prooviks ja laenuks. Ilma et kohe maksta peab, võidakse pakkuda mitmeid doose – seni kuni ohver sõltuvusse satub.

Kõige ohtlikumad juhtumid on need, kui kedagi vägisi tarvitama sunnitakse (näiteks hoitakse jõuga kinni ja tehakse süst). Mitme seansi järel tekib sõltuvus ja jõuvõtted võib ära jätta.

Tüdruk: Diilerid on üpris head inimeste tundjad. Ostja valivad nad välja selle järgi, kuidas ta käitub ja kuidas ta riides käib ja milline soeng tal on. Näiteks kiilakad on tunduvalt potentsiaalsemad kliendid kui potisoenguga.

Arumäe: Kampade erilise löögi all on rikaste vanemate lapsed. Neilt on kõige tulemuslikum raha välja pressida. Kooli

VALLO KRUUSER

VALLO KRUUSER

RENÉ VELLI

JÜRI MÕIS

Tallinna linnaape

Saatanat ei saa kuradiqa välja ajada!

Ükskõik kui õilsad need eesmärgid ka poleks, ükski eesmärk ei saa olla õilsam kui põhimõte, et seaduste täitmiseks ei tohi seadusi rikkuda. Eestis on praegu kuritegevus ja narkokaubandus rohkem arenenud kui sellega võitlevad riigistruktuurid. Küll meie riik aga järele jõuab. Selleks tuleb muidugi iga päev tööd teha! Kuritegelike ringkondadega kokkuleppele minna on väga lühinägelik.

URMAS ARUMÄE ETTEPANEK:
Narkomaania lõpetamiseks peaks linnavõimud ja allmaailm tegema koostööd.

LIISA PAKOSTA

Tallinna abilinnapea

Pooldan narko suhtes nulltolerantsi.

Mis on takistanud maffiabossidel koolikaubanduse keelamise otsust juba tänagi teha, kui nemadki peavad laste uimastisõltuvusse surumist ebaeetiliseks? Linnal on selge eesmärk suurendada spordirajatiste arvu. Ja kõik, kes on kained ja karsked, on sinna oodatud, kui nad peavad kinni sisekorraeskirjadest. Maffiaturvavärvaid pole meil ühegi spordirajatise ees.

diilerkampade kasutada on isikuandmete- ja andmebaasid.

Poiss: Järgmine kord pakuti mulle õit – ka niisugune roheline puru. Kaks grammi oli kolmsada krooni. Ma ütlesin, et õhtul tulen ostan ära, aga ei läinud. Ja siis ma läksin sealt koolist ära ka.

Tüdruk: Ühe Tallinna kooli juures on nii, et diiler uurib välja, millal õpilaste grupid välismaale ekskursioonile sõidavad. Nende kätte sokutatakse siis mõni pakk välismaal üleandmiseks. Ja pakki on narkots ära peidetud.

Arumäe: Koolidiilerid ei tegutse üksi. Siin on oma kindel tööjaotus. Ninamehed suhtlevad oma bossidega, kelle käest mõ-

nuainet ostetakse. Kamba juhid on üldjuhul ka need, kes värbavad mittevabatahtlikke ja nõuavad võlgu sisse.

NELJAS PILT

Selgub, et koolinarkomaania vastu on võimetu nii kool kui ka politsei.

Poiss: Kui sa oled 10. klassis, siis võib sulle tunduda, et oled jõe kõva mees, kui sa narkotsi paned. 11.-12. klassis on narkoteema juba selgeks nämmutatud. Kõik teavad, kui nõme see narkots on, ja see pole enam nii popp.

Tüdruk: Mehed kisuvad koolis vahetunni ajal kanepisuitsu. Kui tundi tulevad, on mõnuses tujus. Ja õpsid on narkotsi alal üsna lollid. Mis nemad aru saavad!

Poiss: Meie dire küll teadis, mis toimub. Ta on neid pilves poisse koju ka saatnud. Aga mis sellest kasu on?

Tüdruk: Narkotsi varjamine pole ka probleem. Mis see siis ära peita ei ole, tikutoositäis kanepit!

Poiss: Narkootikumide edasimüüjaid on nii palju, et politsei ei suuda neile midagi teha. Ja kui nad on pilves, siis nad on ohtlikud ka. Neil võivad olla terariistad või püstolid või midagi sellist. Kambakesi käivad nad vanemaid inimesi röövimas.

Õpetaja Hiiumaalt: Ma rääkisin Hiiumaal lastele, kuidas narkouimas noored olid Tallinnas vibel (tantsupeol) seinte ääres pikali maas, silmad tagurpidi. Ja kuidas turvamehe ainuke mure oli, ega keegi neid ei pildista. Kuuenda klassi lapsed küsisid mu käest pärast: õpetaja, kas meie president ikka teab, mis seal vibel toimub?

VIIES PILT

Asukoht sama nagu esimeses pildis. Tullakse tagasi Urmas Arumäe ettepaneku juurde kaasata allilm.

Arumäe: Keegi ju ei ütlegi, et hakame narkomaaniat täielikult lõpetama. Meie usku riikides pole narkomaaniat kuskil täiesti kaotada suudetud. Räägime narkoäri lõpetamisest koolides.

Autor: Kas narkokaupmeestel kukub sellega ära suur turuosa?

Arumäe: Koolides on liikvel põhiliselt kanep ja sellised kergemad asjad. Ma ei usu, et nende turuosa on väga suur.

Autor: Ja mida peab tegema linn?

Arumäe: Linn peaks rajama lastele rohkem vaba aja veetmise ja sportimise võimalusi. Ja miks ei võiks linn anda allilmale investeerimisvõimalusi spordiklubide ja -rajatiste ehitamiseks?

(Arumäe tõuseb püsti. On tunda, et läheneb finaali.)

Arumäe: Lastel on gaasipüstolid, -balloonid, mõnikord külm- ja tulirelvad. Ähvardamised, väljapressimised. Kõik käib nagu korralikus maffiafilmis.

(Paus.)

Aga need sündmused ei arene mitte kaugel Ameerikas, vaid täna siin – Tallinnas koolides ja meie oma lastega.

(Arumäe ja dogi lahkuvad.)